

Siriklockan

Frysände pastorats kyrkblad

Svenska kyrkan
FRYSÄNDE PASTORAT

VITSANDS
KYRKAS
200-årsjubileum
sommarfesten
KYRKVÄRDAR

innehåll

SIRIKLOCKAN nr 3 2023 Kyrkoblاد för Svenska kyrkan i Fryksände, Lekvattnet, Vitsand och Östmark
Box 52, 685 22 Torsby • info@fryksandepastorat.se • www.fryksandepastorat.se • Ansvarig utgivare: Johan Bonander
Layout: Birgitta Åberg • Omslag: Clownen Kocko (Karin Jansson), foto Birgitta Åberg • Tryckt: Ramströms Tryckeri AB
Tryckt på klimatkompenserat papper • Upplaga: 4800

3 KYRKOHERDEN
har ordet	22 KONFIRMATIONER
i Fryksände pastorat
4 KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE
har ordet	24 RECEPT
från köket
5 KRÖNIKA
av Anette Bodinger Larsson	25 GRATTIS ERIK 100 ÅR
Där rosor aldrig dör
6 VITSANDS KYRKAS
200 års-jubileum	26 ANSLAGSTAVLAN
smått & gott
8 SOMMARFEST
och familjegudstjänst	28 VÄLKOMMEN TILL OSS
Anna-Greta Olsson Berggren
10 EN PRÄST PÅ VÄG
filmer med olika teman	29 SOMMARENS GUDSTJÄNSTER
i Fryksände pastorat
12 BETRAKTELSE
att välja perspektiv	30 KYRKOGRÄDSFÖRVALTNINGEN
informerar
16 ACT SVENSKA KYRKAN
pojkar drabbas också av könsroller	31 FAMILJESIDAN
Fryksände pastorat
18 ENGELSMANNEN SOM HITTADE HEM
i Fryksände	32 FRYKSÄNDE PASTORAT
kontaktuppgifter
20 KYRKVÄRD
ett hedersuppdrag i Guds tjänst	

Septembersol

Så äntligen lyser septembersolen och det är varmt och skönt, som det har regnat den här sommaren. Åtminstone sen i början av juli. Nästan varje dag.

När jag skriver dessa rader är det måndag i martensveckan och Torsby bubblar av olika former av förväntningar. Åkattraktionerna på tivolit, de presumtiva fynden i de olika marknadsstånden, kärt umgänge, igenkännande blickar och tillrop.

Det är något vilsamt med det återkommande, som en ”marten”, som olika högtider och inte minst som när höstterminen drar igång efter sommarledighet. Att befinna sig i en välkänd rytm. Samtidigt är perioder av vila och reflektion livsviktiga. Det ena förutsätter i mångt det andra.

Tidigare idag gick jag ut på en långpromenad med Bosse, familjens hund, en glad portugisisk vattenhund, kärvändig och nyfiken. Även den på ett välkänt stråk, upp för Lekvattensvägen och sen in på en lokalväg halvvägs mot Sandsåtra. Där kommer man sen till vyer då det går att blicka långt bort utöver Röjdådalen men även mot Hovfjället och de blånande bergen där bakom. Att få bo såhär vackert är enastående.

Jag har den här sommaren stött på flera unga familjer som medvetet valt att flytta till vår kommun i syfte att här vill de bo och leva, på lång sikt. Här ska våra barn få växa upp, berättar de, och de berättar vidare att de har sökt sig till våra trakter just i syftet att nu hitta ett större lugn och just förutsägbarhet.

Jag har länge väntat på just detta och jag tror personligen att detta bara är den ”första vägen” av ”inflyttare”. Det är så mycket vi har att ge och erbjuda i vår hembygd och väldigt lite kan ”klå” detta, enligt mitt förmenande.

När jag är klar med de här raderna ska jag gå ut i solen, barfota och gå ned till båten för att sen åka ut på Kläggen. Bosse kommer att vara med och vi kommer tillsammans att åka ut till Storöa, den turen älskar Bosse. Inte sällan badar vi tillsammans därute.

Måndag är nu ofta prästens lediga dag och jag har arbetat i helgen. Igår hade vi konfirmandjubileum i Frykände kyrka. Så roligt att få möta alla jubilarer.

När jag och Bosse är åter från Storöa ska jag, fortsatt barfota, gå ut i potatislandet och undersöka årets skörd. Jag planterade flera olika sorter tidigare i somras och jag har väntat ända till nu att undersöka hur det gått med skörden. Att döma av det myckna regnandet kan det bli en hel del, vi får se. Jag har förberett släkt och vänner på att de mycket väl kan komma att få en påse potatis vad det lider. King Edvard, Mandel, Desiree, Asterix, Bintje, Dali och Herta

I allt det här vackra, underbara, förutsägbara, lugna och tillitsfyllda är det svårt att ta till sig allt som liksom skakar i världen. Terrorhotet som nu ligger på en fyra och där kristna kyrkor – hur nu den logiken går ihop – sägs vara i riskzonen. Ekonomin som går kräftgång, kriget i Ukraina, alla sprängdåd i våra svenska samhällen och städer. ”Vad blir det?” är vi nog många som tänker. Ja vad bli det?

Om det vet vi inte, men det vi vet det är att det kärlekens budskap Jesus gett oss att förvalta är ett budskap att hantera, söka förverkliga och levandegöra i tider såväl i fred som i krig. Och det gör vi bäst tillsammans. I bön, kring ordet, nattvarden och psalmsång. Kom vill jag uppmana dig som läser dessa rader. Kom så firar vi gudstjänst tillsammans, längtar och ber och söker fokusera på de möjligheter, den frid som sträcks mot oss som en motvikt till allt skevt i världen.

Johan Bonander, kyrkoherde

Den som inte tar emot Guds rike som ett barn kommer aldrig dit in ...

Detta är hämtat ur Marcusevangeliet 10:13-16 ...

Jag har ju förmånen att ha barn runt omkring mig fastän jag inte har några egna. Vilken glädje det är att se dessa små som man ser likheter i utseende och gester från tidigare generationer. Jag ser i mina syskonbarnbarn både min mamma och pappa som sedan många år är borta. Man drar på munnen när man ser Sixtens virvel i håret precis på samma plats där pappa hade den. Pappa hävdade i och för sig att den hade han fått pga att han och min faster hade tävlat om vem som kunde hämta härbresnyckeln först. Pappa vann och faster blev då så arg att hon ryckte den ur handen och slog honom i huvudet, därav virveln. Till saken ska då tilläggas att min faster delade inte den teorin.

Eller så ser jag Almas ögon som tittar intensivt på mig med min mammas ögon, och på en gång så slås det an en sträng av saknad eller Timmie med sin tjusarlock i pannan som är en kopia av min brors nu mera grånande men likväl tjusarlock eller för all del Timmies förmåga att göra affärer som min farfar gjorde. Det berättas att min farfar åkte till Torsby och hem igen, på den resan hade han bytt samma klocka tre gånger och hade samma klocka med sig hem och dessutom 50 kronor extra när han slutligen kom hem. Nu byter inte Timmie klockor men fixar och byter bilar för glatta livet.

Jag hade "Amerkafrämmat" denna sommar och även där kunde man se likheter. Jag kunde mycket väl se likheter med mig själv fast han endast var 5:männing med mig. Det höga hårfästet är tydligen en gen som var stark och då kvittar det om man bor på olika kontinenter.

Och med detta besök från landet i väster kunde man verkligen se att barn är barn. Även om språket inte är med, kan man göra sig förstådd med några fraser man lärt sig via dagens teknik och genom lek. Sen om man kommer från Amerika eller Sörmark, det ser man inte på utseendet.

Bilden jag bjuder på tog jag bakifrån på min systerdotters son Sixten och Oscar från Los Angeles. Ni får gissa vem som är vem.

Så summan av kardemumman är att: tänk om vi kunde vara mer som barn, att genom små fraser och lek kunde finna glädjen i att vara tillsammans oavsett var man kommer ifrån. Det vore befriande i dagens hårda klimat, finna gemenskap istället för att leta efter olikheter.

Nu har sommaren gått och den började ju bra för att sen komma av sig.

Det som i alla fall var glädjande var Vitsands kyrkas stor-slagna 200-årsjubileum, vilken folkfest det blev! Tack än en gång för det arbetet som jubileumskommittén la ner, som vi som besökande fick ta del av.

När detta nummer av Siriklockan kommer ut så är sommaren verkligen förbi och kvällarna blir mörkare och längre. Men då vill vi bjuda på ett litet extra ljus eftersom vi har fått ta emot ytterligare en präst i pastoratet. Så vi hälsar Anna-Greta Olsson Berggren välkommen till oss och hoppas att du kommer att trivas i vår bygd från Östmark och Vitsand i norr Lekvattnet i väster och till Torsby i söder, och önskar Guds rika välsignelse över dig Anna-Greta.

Allt gott till er alla!

Roger Ericsson, kyrkorådets ordförande

Anette Bodinger Larsson,
journalist, hobbykrukmakare
och prästfru är Siriklockans
krönikör.

Sätt inga blommor på min grav – plantera hellre en morot

Text: Anette Bodinger Larsson Foto: Birgitta Åberg

I österrikiska Wien har en ny odlingstradition slagit rot. Övergivna gravplatser görs om till odlingslotter som stadens invånare kan hyra in sig på för en billig penning. Tomater, gurkor och morötter frodas på kyrkogårdarna där odlingsglädjen vävs samman med minnena av nära och kära.

Odling på övergivna gravar sprider sig likt en grön våg över Wiens begravningstraditioner. I en tid där hållbarhet och miljömedvetenhet blir alltmer centrala teman har Wiens kyrkoförvaltning hittat ett nytt sätt att hedra det förflutna och ta hand om framtiden. Man skulle nästan kunna kalla det för en grön revolution som handlar om att ge liv och mening åt platser som annars skulle vara fyllda av sorg. Det handlar om att, i ordets vidaste mening, återansluta till naturen och låta kretsloppet av liv och död inte bara vara en symbol, utan en verklig närvaro.

Genom att omvandla gravar till små oaser av grönska och liv skapas en känsla av kontinuitet och sammanhang. De avlidna blir en del av den eviga cirkeln av tillväxt och förfall på ett sätt som går bortom tanken på döden som något slutgiltigt. Och det är inte bara grönsaker som växer på dessa platser, även samhörighet och gemenskap frodas. Människor samlas för att vårda växter, dela minnen och stödja varandra i sorgen. Det som en gång var en plats för ensamhet och avskildhet har omvandlats till en plats där livet flödar,

band knyts och nya relationer spirar.

Varför inte?

Än så länge planteras det enbart på gravar där ingen har begravts under de senaste tio åren. Den sist begravda kistan måste ligga minst en meter under marken. Uppmätta halter av tungmetaller i grödorna ligger långt under gränsvärdena, att äta upp grönsakerna är alltså helt riskfritt. Personligen var jag till en början lite skeptisk till att mumsa i mig gravodlade primörer men efter att ha låtit tanken sjunka in lutar jag alltmer åt varför inte?

Det kanske allra bästa med gravodlingarna är att de skapar en röd tråd mellan det förgångna, nutid och framtid. Grön-saksplantorna blir en tydlig påminnelse om att vi genom att vårda naturen och minnena kan skapa en värld där liv och död, liksom glädje och sorg, går hand i hand.

Så sätt inga blommor på min grav när den dagen kommer, planera grönsaker i stället! För vem blir inte glad av att dra upp en saftig morot ur jorden?

Vitsands kyrkas 200-årsjubileum

Text: Johan Bonander Foto: Maria Ravenskog

Vitsands kyrkas 200-årsjubileum i år blev en stor högtidsfest. Hela församlingsrådet höll i firandet och då nu hembygdsgården firade ett 100-årsjubileum i år så samordnades dessa festligheter.

Arrangemang som de som varit för handen denna sommar äger inte rum av sig själv, allt kräver planering med känsla för detaljer. För detta bildades en engagerad arbetsgrupp redan 1 juni 2022 bestående av Thore Jonsson, Roger Nilsson, Inga-Greta Lindblom, Barbro Kyrk, Karin Jansson och Berit Johansson.

Vad utmynnade då detta arbete i? Jo, först en stor jubileums-konsert med Kalle Moraeus med vänner i Vitsands kyrka. Kvällen blev mycket lyckad och kyrkan var helfylld. Sen vidtog själva jubileumshelgen den 29-30/7. På lördagen var det Aftaskaffe med visning av en del av kyrkans skatter samt en presentation av jubileumsskriften om Vitsands kyrkas

historia (layout och foto: Birgitta Åberg). Berit Johansson höll i arbetet med skriften, en stor eloge för detta.

Syföreningen hade också till detta tillfälle gjort ljus gjorda av stumpar från altarljusen i pastoratets olika kyrkor. Dessa säljs för 50 kronor som går direkt till Fryksände pastorats diakonikassa. Är du intresserad av skriften och ljusen finns de vid pastorsexpeditionen eller i Vitsands kyrka.

På kvällen var det konsert med Trio Wolski, också den var välbesökt.

Själva jubileumsmässan hölls på söndagen då även biskop Sören Dalevi deltog. Mässan var fylld av sång och musik ledda av Mia Stenmark och Halle

Halvarsson med körer och solister. Till mässan kom även präster som tidigare verkat i pastoratet såsom Per Schmidt, Keinth Lundquist, Ingela Älvsborg och Katarina Wolf.

Från pastoratet har vår präst Karin Jansson dragit ett extra stort lass att samordna jubileet och jag vill här passa på att framföra pastoratets varmaste tack.

Efter jubileumsmässan vidtog festligheter på hembygdsgården och där underhöll Vitsands husband bestående av Mattias Strandberg, Erik Strandberg, Roland Nilsson och Peter Stolpe och det hölls tal till kaffet, bland annat av den nye kyrkoherden i Övre Älvdal Anders Rådström.

Vi vill också rikta ett stort tack till Hedströms Motorsport för hjälp med tält, bord och stolar till festen!

Som framgår på bilderna, tagna av Maria Ravenskog, så var det en dag av fest och glädje.

Text: Johan Bonander Foto: Birgitta Åberg

Försommarens familjegudstjänst med den efterföljande sommarfesten i kyrkparken blev en av årets stora höjdpunkter.

Mia Stenmark och Halle Halvarsson hade samlat alla barnkörsbarnen och de sjöng så det stod härliga till. I år hade vi även som predikan ett litet teaterspel där alla präster deltog.

Dopfiskar delades ut till de barn döpts som i någon av pastoratets församlingar. Dopfisken som är en gammal kristen symbol är urklippt det koppartak som tidigare legat på Fryksände kyrka. Nu hängs den upp i ett fisknät i kyrkan med den nydöptes namn på. Och så inbjuds alla dopfamiljer att hämta den nydöptes fisk just på denna gudstjänst.

I kyrkparken väntade det sedan en radda aktiviteter, bland annat ponnyridning, ansiktsmålning, kapphästtävling för att

nämna några, dessutom fick vi besök av polisen, ambulansen och brandkåren. Där fanns även en öppen scen för de barnkörsbarn som vågade att sjunga solo och det gjorde de med den äran.

En dag som denna går det åt mycket korv, kanelbullar, festis, glass och kaffe och som vanligt sköttes detta galant av pastoratets medarbetare och frivilliga.

I min roll som kyrkoherde är jag så stolt och glad att vi gemensamt kan ordna en dag som denna. Det är viktigt att på olika gestalta det kärlekens budskap kyrkan har att förvalta, att mötas och finnas tillsammans – ”att bara vara”.

En präst på väg

Prästen Jonas Bodinger Larsson har tillsammans med filmaren Anders Berg rest runt och träffat olika personer för att samtala kring ett visst tema. Filmerna kommer bland annat att visas på Facebook, Youtube och på Fryksände pastorats hemsida. Varje film varar ca 6-7 minuter.

Släppdatum för de olika filmerna:

Torsdag 12 oktober
Hur hanterar vi döden?

Roger Ericsson, ordf. kyrkorådet Fryksände pastorat

Torsdag 19 oktober
I med och motgång...

Linn Persson, svenska skidskyttelandslaget

Torsdag 26 oktober
Kyrkans roll i kris

Johan Bonander, kyrkoherde Fryksände pastorat

Torsdag 2 november
Att vara folkkyrka

Sören Dalevi, biskop Karlstads stift

Att välja perspektiv

Text: Johan Bonander Bild: Birgitta Åberg

Jag tänker att vissa ord, vissa tankar ska man undvika att ta i bruk. Par som i sina gräl börjat att hota med skilsmässa, de skiljer sig i regel så småningom. Och massmord, till exempel så kallade skolskjutningar, har sin upprinnelse i en tanke som växt till sig och det först helt orimliga blev, för den gärningsman som nu fastnade i sin sjuka idévärld, alltmer rimlig och genomförbar.

Det finns så kallade "krigshökar" såväl i Ryssland som i USA som öppet pläderar för att kärnvapen kan vara en "lösning" på det pågående kriget i Ukraina. Och detta trots att vi vet från otaliga datasimulationer att ett sådant "bruk" lätt sprider sig och högst sannolikt skulle bli globalt inom loppet av mindre än ett dygn.

Kärnvapen kan döda hundratusentals människor på 10 sekunder

2000 kärnvapen står redo att avfyras inom loppet av några minuter. Deras sprängstyrka motsvarar ungefär 50 000 Hiroshimabomber. Om världens största kärnvapen sprängdes över Eiffeltornet i Paris skulle blixten synas i Berlin och fönsterrutorna skallra i London. FN:s årsbudget för nedrustning är 10 miljoner dollar. Det är vad kärnvapenstaterna spenderar varje timme på modernisering av sina kärnvapen.

Att öppet pläderna för kärnvapen som en lösning är en orimlighet, ändå finns det nu de som gör det. Och detta

skrämmar mig något oerhört. Vissa hot ska man inte tänka ut, än mindre ta i sin mun offentligt och absolut inte hota sin motpart med.

Det första offret i varje krig är, sägs det, sanningen. Underförstått så är alla krig informationskrig. Och den informationen som ges ut till respektive krigförande part tjänar ett bestämt syfte – att demonisera den andra parten i den pågående konflikten. Bara genom detta kan krig pågå – genom att vi avhumaniserat den andre.

Detta var Hermann Göring väl medveten om i Nürnbergrättegången efter andra världskriget där han sa att det finns inga människor som egentligen vill kriga mot varandra, därför måste motparten alltid avhumaniseras – Och Hermann sa vidare att hotet om att bli angripen måste betonas, förstoras och en rädsla piskas upp och så fördöma allt vad pacifister heter – beskyll dem för bristande patriotism.

I tider av konflikter och utmaningar är Jesus tankar och undervisning förstas en stötesten. Jesus var ju även han verksam i en tid av konflikter, tes och antites och starka uppfattningar om andra. Folkslag stod mot folkslag, rike mot rike. Israel var ockuperat av romarna.

Men vad säger Jesus? Jo, bland annat att vi ska älska våra fiender, ja rentav att vi ska be för våra fiender:

*Saliga de som håller fred,
de skall kallas Guds söner.*

Och Jesus säger vidare i han så kallade bergspredikan:

Nej, om någon slår dig på högra kinden, så vänd också den andra mot honom. Om någon vill processa med dig för att få din skjorta, så ge honom din mantel också. Om någon vill tvinga dig att följa med en mil i hans tjänst, så gå två mil med honom. Ge åt den som ber dig, och vänd inte ryggen åt den som vill låna av dig.

Men hur ska jag då som människa kunna sätta mig över instinkten att ge igen och istället söka välja dialog och möte.

Inför årets nobelpris gick Nobelstiftelsen ut och sa att det var emot stiftelsens principer att utesluta människor och att man trodde på dialog och möten - inte minst i en så polariserad tid som nu och så bjöd de in representanter som av politiska skäl inte fick någon inbjudan i föl.

Och man bjöd nu inte in för att legitimera utan för att möjliggöra dialog och möten.

Men kritiken blev häftig och plötsligt skulle hart när ingen bevista nobelprisutdelningen och Nobelstiftelsen fick nu göra avbön och ändra sig tvärt. Och dagen efter det kräver tongivande personer att hela Nobelstiftelsens styrelse bums ska avgå för att de ens dristade att uttrycka en tanke vars enda syfte var att söka motverka ytterligare polarisering. Osökt går mina tankar till begrepp som "Sandlåda".

Var det för övrigt medlöperi Jesus pläderade?

Nej, Jesus pratar om en alternativ inre hållning. Att överraska med kärlek. Att något händer då. Att när vi förflyttar oss i det så kallade projektionsfältet kan vi plötsligt få syn på nya aspekter hos varandra, få en större förståelse, rent av sakta börja gilla varandra. Och att där, där är fredens inre motor – att vi ser varandra. Jesus sa:

Var fredliga som duvor men listiga som ormar.

Och vad händer då vi ser vår mänsklighet, vårt universella syster- och broderskap, vill vi kriga då? Nej, vi vill nu inte det. Jesus sa:

Allt vad ni vill att människorna skall göra för er, det skall ni också göra för dem.

Det är väl bara att göra detta då? Nja, vi har ju våra instinkter som sagt. Och utöver dem blir vi lätt offer i pågående informationskrig. Se på Nobelstiftelsen – alla som bara yppar en hållning som inte är fördömande – hur de själva fördöms. Bara för att de inte per automatik vill slå på en krigstrumma – bara för att de söker ett vidare perspektiv. Så tillspetsat är det för närvarande. Och det bådar inte gott, som jag ser det. Men hur ska vi då i en tid av krig ändå kunna hävda Jesu ord: Allt vad ni vill att människorna skall göra

för er, det skall ni också göra för dem. För att kunna nå den hållningen i oss behöver vi i idag, som jag ser det, i någon mening få hjälp. Av vår Skapare.

Vi behöver väckas till liv ”i anden” och i vårt inre uppleva att vi i grunden hör ihop. Att vi alla har ett och samma mål, samma ursprung men att livet placerat oss i olika roller och på olika platser.

Det perspektivet är svårt för att inte säga omöjligt att ta fram i oss på ren skär vilja, så det behövs idag något mer, vi behöver hjälp av vår Skapare och hans son Jesus Kristus, som visade på under sin levnad här på jorden att det nu ändå går att välja annorlunda. Att det går att välja kärlek.

Följer vi Jesus och ger vår skjorta och inte bara vår mantel, vänder den andra kinden till, går två mil istället för en och ser vår antagonist i ögonen och i denne ser något mer än ytan, så inser vi att där finns också en människa, en bror och syster i Kristus. Ja då händer något med oss. Det är den kristna kyrkans budskap – och egentliga syfte – denna inre transformation.

Vi är kallade till detta, att söka se varandra, uppmåna varandra, uppskatta varandra, förstå varandra – komma över de murar som står emellan oss och som Anders Frostenson skrev om i sin psalm 289.

Och det är nu möjligt om vi söker den gemensamma närmare Gud lagt i oss. Den som finns i mig, i dig i alla och där vi ser varandra och vår inre skönhet – för vi har den – alla – en inre skönhet. För vi är nu alla skapade till Guds avbild.

Tänka sig – vi är Guds avbild: svenskar, normmän, belarusier, iranier, afghaner, ryssar, moderater, centerpartister, sverigedemokrater, socialdemokrater, amerikanare – ja, vi är alla del av en och samma mänsklighet.

Denna universella tanke är förstås lättare att omfamna när jag tänker på någon jag har mycket gemensamt med och kanske uppfattar som en själsfrände men är en tanke som är så mycket svårare då det handlar om någon som står långt ifrån mig själv, har åsikter och sätt jag retar mig på. Ännu mycket svårare blir det om personen är uppväxt långt ifrån mig och är bärare av en annan kultur och religion, kanske har en annan hudfärg. Och nästan omöjligt om vi är på olika sidor i en pågående väpnad konflikt.

Den stridbare biskopen i Sydamerika, Dom Hélder Câmara, det berättas om då han ville hälsa på alla i ett fängelse för grova brottslingar. När det var gjort frågade han direktören om han nu fått träffa alla interner. Fängelsedirektören skruvade på sig och svarade att nja, det var en fånge han inte fått träffa, en fånge som bedömdes vara mycket farlig, dömd för flera mord.

Det återberättas nu att Dom Hélder Câmara bad att få bli ensam med just den fången och hur han satte sig i fångens cell, såg fången rakt in i ögonen och sa:

Det finns ingenting som Du har gjort som inte också jag hade kunnat ha gjort.

Vad menade Dom Hélder Câmara med detta? Jo, att under vissa omständigheter så kan alla människor tappa fotfästet och göra handlingar man annars helt tar avstånd ifrån.

Krigets psykologi. I den processen där motparten utmålas som alltigenom ond och man slåss med livet som insats då kopplas reptilhjärnan in. Och vi gör saker – på ömse håll – vi annars inte skulle ha gjort.

Att se sig i sin nästa – att möta blicken – inse att det kunde ha varit jag, att rollerna kunde ha varit ombytta som den sydamerikanske biskopen gjorde. Där finns, tänker jag, empatins källa.

Någon som levde den andan, gav ut den andan, sträcker oss den andan som ett erbjudande var och är som bekant Jesus.

Den tidens mest utsatta och ensamma och sjuka umgicks han med, helade och undervisade. Där, i de mötena, byggde han det som blev urkyrkans församling. Han byggde inte grunden för den kristna kyrkan i templet, inte hos de lärda och förmögna utan hos och med de mest ut-

satta och ensamma. Där vilar den kristna kyrkans grund – i diakonin.

Vad har vi att lära av det? Kanske att söka nå den inre grundhållning Jesus pläderar för, inte minst i hans bergspredikan:

Saliga är de som är fattiga i anden, dem tillhör himmelriket. Saliga är de som sörjer, de skall bli tröstade. Saliga är de ödmjuka, de skall arva jorden. Saliga är de som hungrar och törstar efter rättfärdighet, de skall bli mättade. Saliga är de barmhärtiga, de skall få barmhärtighet. Saliga är de renhjärtade, de skall se Gud.

Jag tänker att vi akut behöver just den här grundhållningen i våra liv. I en tid där krigshökar hotar med kärnvapen som en lösning måste vi tillsammans – i mänsklighetens namn – uppåda en inre attityd av nej. Vi behöver bli fredens och medmänsklighetens apostlar. Längta efter varandra. Vi är alla en – mänskligheten är en. Vi hör ihop.

Eller som Anders Frostenson skriver i psalm 289:

*Och ändå är det murar oss emellan,
och genom gallren ser vi på varann.
Vårt fängelse är byggt av rädslans stenar.
Vår fångdräkt är vårt eget knutna jag.
Guds kärlek är som stranden och som gräset,
är vind och vidd och ett oändligt hem.*

y Garden
PRIVATE

Alex Morales, Ixmucané, leder gruppövning med ungdomsgrupp. Tillsammans får ungdomarna utmana machokulturen och finna sätt att motverka våld mot kvinnor inom sitt samhälle. Foto: Eva Pérez Järnil/Ikon

Christian 13 år deltar i ungdomsgruppen som samtalar om könsroller och flickors rättigheter. Foto: Eva Pérez Järnil/Ikon

Pojkar drabbas (också) av könsroller

När trettonåriga Christian deltog på en workshop om könsroller i sin hemby i Guatemala fick han upp ögonen för hur flickor förväntas gifta sig tidigt medan pojkar ska slå sig fram för att "vinna". Act Svenska kyrkans lokala partner reser runt i byarna för att få med pojkar och män i arbetet för att bryta skadliga traditioner.

"Skriv ner vad ni har hört om kön och genus" säger kursledaren Alex Morales och delar ut post-it-lappar till ungdomarna, som sitter i en stor halvcirkel med sina pennor redo. De har just startat dagens gruppövningar. Äldst i gruppen är Tomás, 25 år. Han har kommit hit en gång per månad i snart två år och tar till orda emellanåt för att berätta om det han lärt sig på kursen. Bland de yngsta är 13-åriga Christian. Han har varit med i nästan ett år. Han reser hit i över två timmar med buss från sin hemby. Det är många som står i kö för att få plats på kurserna och Christian är stolt över att få vara med.

Pojkar får inte vara i köket

Ungdomarna rodnar när Alex pratar om biologiska skillnader mellan en kvinna och en man. Sedan skrattar de högt när han kommer in på skillnaderna i sociala förväntningar.

"Vad förväntas en flicka göra innan hon går till skolan?" frågar Alex och ungdomarna svarar att hon ska gå upp tidigt och laga frukost och städa i ordning. Men svaret på vad en pojke ska göra är kort. Han behöver bara klä på sig och gå.

På nästa post-it-lapp får de skriva ner hur det känns att vara flicka eller pojke. Flera av flickorna skriver att det känns jobbigt och oräddvinst, medan pojkarna medger att det känns bra att slippa jobba hemma.

Alex pratar en lång stund om hur hårt flickor och kvinnor tvingas jobba hemma och att det är en gammal tradition att pojkar och män inte hjälper till. Många kvinnor vägrar att släppa in dem i köket. Det finns ett känt talesätt om att ifall en pojke vidrör sleven eller sopborsten så kommer hans framtida hustru att köra med honom. Det här är en uppfattning som alla i rummet känner igen. En flicka däremot förväntas oftast hjälpa till i köket redan från tidig ålder. I tonåren är det många flickor som slutar gå i skolan och i stället bara gör hushållssysslor. De ska ju ändå snart gifta sig.

Barnäktenskap ett stort problem

"Traditioner som uppmanar unga flickor, från 13-14 år, att ingå äktenskap måste förändras. Det finns också traditioner som innebär att en större tyngd läggs på flickor och kvinnor när det gäller uppgifter som att ta hand om hemmet och

familjen”, konstaterar Alex. Han berättar också att organisationen Ixmukané som Act Svenska kyrkan stödjer har varit pådrivande för den nya lag som nu finns och förbjuder giftermål innan 18 års ålder. Nästa steg är att medvetandegöra människor om lagen, vilket är ett av de tydligaste målen med verksamheten.

”Ixmukané förebygger barnäktenskap, tidiga eller påtvingade relationer, men också tidiga graviditeter genom att informera. Vi medvetandegör befolkningen genom informationskampanjer. Vi genomför utbildningar som handlar om sexualitet. Vi vänder oss också till ledare inom ursprungsbefolkningen för att de inte ska vara delaktiga i att unga inleder relationer eller gifter sig tidigt, att de inte ska bevittna att minderåriga inleder relationer.”

Negativa könsroller leder till våld

Guatemala är ett av de våldsammaste länderna i Centralamerika och anmälningarna av våldtäkter och annat genusrelaterat våld fortsätter att öka. Act Svenska kyrkans partner i Guatemala uppger att brott mot kvinnor, liksom brott mot barn, är de mest anmälda brotten med mer än 50 000 fall per år trots underrapportering. I analysen av en tolvårsperiod ökar det sexuella våldet, särskilt när det gäller fall där barn och ungdomar är inblandade. En trend som upprepas när det gäller kvinnomord, vars procentandelar ökar år för år.

Ungdomarna på kursen får göra olika övningar där de utmanar traditionella könsroller som leder till diskriminering och våld mot flickor och kvinnor. De pratar både om vilka uppgifter som flickor och pojkar

förväntas göra och även om vilka egenskaper som de förväntas ha beroende på sitt kön. Exempelvis att en pojke ska vara tuff och hård.

”Macho” utropar en av pojkarna i gruppen och alla skrattar igenkännande. Alex visar en bild med olika personlighetsdrag som associeras med flickor och pojkar. På flickornas lista finns ord som söt, lugn, omhändertagande och följsam medan pojkarnas lista består av begreppen aggressiv, ambitiös, självständig och tävlingsinriktad.

”Om jag säger att det gäller att komma först ut på fotbollsplanen, vilka springer och vilka går?” frågar Alex. Gruppen svarar att pojkarna kommer tävla om att komma först. Om någon av pojkarna skulle gå i stället, skulle de bli hånade av de andra. Att inte vara tävlingsinriktad och aggressiv är förknippat med att vara svag och omanlig. I det sociala spelet förväntas pojkarna slå sig fram. Det i sin tur leder till att många pojkar och män bli våldsamma i sina relationer.

Christian samtalar om könsroller

Christian är en av de ungdomar som Alex träffat vid sina besök runtom i Quitché-regionen. Han blev nyfiken och deltog tillsammans med sin syster på en workshop för ungdomar. Frågor kring sexualitet och könsroller var något helt nytt för honom. I skolan och i kyrkan hade han aldrig pratat om sådana saker.

Som enda sonen i familjen känner Christian tydligt att det finns andra förväntningar på honom än systrarna. Han förväntas bidra med att tjäna pengar till familjen, för att han och hans tre systrar ska kunna äta mat och gå i skolan.

”När pappa inte är hemma så hjälper jag mamma. Jag jobbar med sightseeing och jag brukar tjäna 450 quetzal på två veckor. Jag ger 200 till mamma och får 250 till mig själv. Förut använde jag pengarna till godis och saker, men nu sparar jag för att kunna köpa ett hus i framtiden.” berättar Christian.

Att komma hit till kursen är Christians eget val och han gillar att jobba tillsammans i en grupp med både tjejer och killar. Han säger att en av sakerna som han lärt sig är att många föräldrar inte låter sina döttrar gå i skolan, men att han tycker att flickor också borde få utbilda sig och utvecklas.

Efter workshoppen som Christian och hans syster deltog på förra året hände det att han pratade med skolkompisarna om vad de lärt sig. Sedan han började i en ny skola i 7:an har han inte pratat med kompisarna om sådana frågor, men han skulle gärna vilja. Han tycker det är viktigt att fler får kunskap om att flickor och pojkar är lika mycket värda.

”Aktiviteter som jag gillar här är uppgifterna och övningarna där vi lär oss att säga ifrån till våld mot kvinnor” säger han och konstaterar

”Jag gillar att komma hit. Här får jag saker att tänka på!”

Fakta om arbetet i Guatemala

Varje år rapporteras över 50 000 fall av våld mot kvinnor och flickor i Guatemala och mörkertalet är stort. Över hälften av landets flickor slutar skolan före högstadiet och flertalet känner inte till sina rättigheter. Flickor och kvinnor utför oavlönat hushållsarbete och är både socialt och ekonomiskt beroende av mannen i hushållet. Act Svenska kyrkan arbetar tillsammans med paraplyorganisationen Jotay för kvinnors rättigheter i Guatemala. Verksamheten innefattar bland annat förebyggande workshoppar och kurser där ungdomar och unga män lär sig utmana normer och traditioner som står i vägen för ett jämställt samhälle utan våld. I utsatta samhällen stöttas också lokala organisationer som hjälper våldsutsatta kvinnor att driva sina fall juridiskt och att bearbeta upplevelser genom exempelvis samtalsstöd, drama och vävning.

Text: Susanna Olivin

Engelsmannen som hittade hem i Fryksände

Text och foto: Anette Bodinger Larsson

Drew Baldwin har inte bara en spännande bakgrund. Han är också nyutnämnd prästkandidat för Karlstad stift. Drews resa till kyrkan i norra Värmland är en berättelse om att följa sitt hjärta och finna sin plats även när livet bjuder på motstånd.

Det har gått snart 40 år sedan Drew lämnade England för kärlekens skull. Första stoppet i det nya landet blev Skellefteå.

– Jag bodde även i Umeå och i Piteå innan jag efter 20 år i landets norra delar flyttade till Stockholm för att läsa till präst.

– För att göra en lång historia kort så råkade jag ut för tre stora kriser under loppet av två månader. Hjärtinfarkt, separation och ett barn som diagnostiserades med diabetes, allt på en gång.

Drew lyckades ändå i samma veva bli antagen som prästkandidat för Stockholms stift och studerade teologi med sikte på en karriär inom kyrkan. Men sedan kom livet i mellan.

Tuffa år

Ären som följde blev en kamp att få ihop vardag och ekonomi. Drew var hjärntrött, att studera blev till slut övermäktigt och när det blev dags att läsa grekiska tog det stopp.

– Jag gick in i väggen en andra gång. Det blev bara för mycket. Plötsligt var jag en akademiker som inte kunde läsa. Jag påbörjade massor med kurser men kunde inte ens avsluta det enklaste PM. Prästplanerna fick läggas på hyllan. I stället jobbade jag på Systembolaget och försökte hålla ihop för barnens skull. Det var ganska tuffa år.

Vändpunkt

En nyårsafton för två år sedan dog Drews mamma. En sorglig händelse som i slutänden förde med sig något gott.

– Det allra sista min mamma sa var att jag skulle förverkliga min dröm, köp ditt hus Drew! Hon visste ju hur länge jag hade ägnat mig åt att fly vardagen med hjälp av mina stugdrömmar. Arvet hon lämnade efter sig gjorde att jag kunde förverkliga det jag drömt om.

Det dröjde inte länge förrän Drew hittade sitt drömhus i utkanten av Torsby.

– Jag blev förälskad i platsen så fort vi körde över gårdstunet.

Att det blev ett hus i norra Värmland beror på att Drew har goda vänner i trakten.

– Besöken hit har varit täta och jag har kommit att tycka mycket om landskapet. Det är fantastiskt vackert här, även om jag i sanningens namn inte är någon friluftsmänniska utan anser att naturen gör sig bäst genom ett fönster, säger Drew och skrattar gott.

Öppen dörr

Kanske, kanske inte, bidrog den värmländska miljön och den nya livssituationen till att Drew återupptog sina teologistudier.

– Jag började fundera på om jag inte borde testa det här med präst ändå och kontaktade både Stockholms och Karlstad stift i ärendet. Och i december för snart ett år sedan mötte jag kyrkoherde Johan Bonander på Kupan i Torsby, vi hälsade och började prata.

När kyrkoherden fick höra om Drews planer blev det öppna famnen.

– Det spontana mötet ledde till att allt föll på plats och att jag fick både en praktikplats och ett sommarjobb som tjänstebiträde. Jag har alltid känt att Gud inte talar till mig i ord, utan i omständigheter. Och i det här fallet har känts som att komma till en krattad manege, dörren är öppen, när kan du komma?

Ny dröm

Den gångna sommaren har Drew tillbringat sida vid sida med Johan Bonander och de andra prästerna i Fryksände

– Det hände massor och var väldigt intensivt men jag har inte blivit avskräckt, tvärtom! Jag går runt med en sällsam känsla av att ha kommit hem till kyrkan, igen.

Om allt går enligt plan kan Drew prästvigas om cirka två år.

– Då skulle jag vilja jobba som präst i Fryksände pastorat, det vore fantastiskt om även den drömmen kan gå i uppfyllelse.

KYRKVÄRD

– hedersuppdrag i Guds tjänst

Text: Anette Bodinger Larsson

Kyrkvårdar är viktiga och engagerade församlingsmedlemmar som ansvarar för att skapa en välkomnande miljö under gudstjänster och andra kyrkliga aktiviteter.

Under högmässor, gudstjänster och andra aktiviteter finns kyrkvårdar till hands för att svara på frågor och hjälpa människor till rätta. En kyrkvård hjälper också till med kollekt, ljusständning, textläsning och utdelning av nattvard.

Alla kyrkvårdar utses av utses av respektive församlings församlingsråd, det är ett hedersuppdrag i Guds tjänst som det finns all anledning att vara stolt över.

Torbjörn Jansson kyrkvård i Frysände kyrka

Bor: I Fensbol

Yrke: Pensionär numera, tidigare arbetade jag som chef för serviceenheten på sjukhuset och jag har även kört ambulans i 23 år.

Varför blev du kyrkvård?

Jag satt i församlingsrådet på ett mandat för Centerpartiet i början av 2010-talet, på den tiden förväntades det att man även skulle vara kyrkvård. Jag sa nej de första åren eftersom jag inte var så kyrkvan och kände mig lite obekvämt. Men så småningom föll jag till föga och nu har jag varit kyrkvård i mer än tio år och växt in i rollen.

Vad är din viktigaste uppgift som kyrkvård?

Att hälsa gudstjänstdeltagarna välkomna till kyrkan, skapa delaktighet.

Vad är det bästa med att vara kyrkvård?

Gemenskapen, jag trivs i kyrkan och med de praktiska sysslor som kommer med uppdraget i form av t ex textläsning. Vi är ett bra team som möter gudstjänstbesökarna på söndagarna.

Halvar Persson kyrkvård i Östmarks kyrka

Bor: I Sörmark

Yrke: Pensionär numera, tidigare arbetade jag som lastbilschaufför och har kört timmerbil i nästan 50 år. Världens bästa jobb om du frågar mig!

Varför blev du kyrkvård?

Jag har alltid gått i kyrkan och för fem, sex år sedan frågade Roger Ericsson om jag inte ville bli kyrkvård. Jag sa ja och har inte ångrat mig. Det är kul att vara kyrkvård.

Vad är din viktigaste uppgift som kyrkvård?

Många har en förutfattad mening om att det är väldigt stelt och strikt i kyrkan. Jag vill bidra till att ändra den uppfattningen och få besökarna att känna sig som hemma.

Vad är det bästa med att vara kyrkvård?

Folket! Det är trevligt att möta besökare och vi har en fin gemenskap i kyrkan. Jag tycker om att vara en del av gudstjänstteamet, vi har alltid mycket att prata om.

Britta Lund-Larsen
kyrkvård i
Lekvattnets församling

Bor: Lekvattnet

Yrke: Pensionär numera, tidigare arbetade jag som sjuksköterska. De sista 20 åren innan jag gick i pension var jag anställd på ett litet sjukhus vid Sognefjorden i Norge.

Varför du blev kyrkvård?

Min pappa var kantor så jag är uppvuxen med att gå i kyrkan. Jag visste att det fanns ett behov av fler kyrkvårdar så när frågan kom var det lätt att tacka ja. Det är roligt att vara med och göra en liten insats.

Vad är din viktigaste uppgift som kyrkvård?

Att ta emot och hälsa kyrkbesökarna välkomna till gemenskapen.

Vad är det bästa med att vara kyrkvård?

Att vara en del av teamet och delaktig i ett sammanhang, man känner sig behövd.

Berit Johansson
kyrkvård i
Vitsands kyrka

Bor: I Torsby

Yrke: Pensionär numera, tidigare arbetade jag som kyrkomusiker och vikarierar fortfarande runt om i pastoratet.

Varför blev du kyrkvård?

Jag arbetade tidigare som kantor i Vitsand bland annat och såg att det var svårt att rekrytera kyrkvårdar. Därför tog jag på mig uppdraget.

Vad är din viktigaste uppgift som kyrkvård?

Att möta människor som kommer till kyrkan, delta i förberedelserna och medverka med bibelläsning, bön och ljusständning i gudstjänsten.

Vad är det bästa med att vara kyrkvård?

Det känns stort att få vara en del i församlingslivet i Vitsand.

Konfirmation i Fryksände kyrka 1 april 2023

Övre raden: Caroline Pell, Kejsi Sokoli, Indra Florell Jonsson, Matilda Antonsson, Emma Abelsson, Jo-Li Axelsson, Elsa Neräng, Tilde Lundberg, Marlene Claussen. Mellanraden: Leo Lind, Wilma Jansson, Signe Blomkvist, Alwin Linder, Karin Jansson, Martin Hargefors, Mimmi Gustavsson Einerman, Elin Larsson, Hans Öberg, Christian Stenmark. Nedre raden: Nelia Hedlund, Jennifer Jansson, Sophie Westberg, Meja Östlund, Amanda Axelsson Holöien, Leija Hedlund, Elsa Hallstensson.

Foto: Erik Bengtsson

Konfirmation i Fryksände kyrka 13 maj 2023

Övre raden: Hans Öberg, Tristan Ravenskog, Madeleine Jonsson, Greta Ihle, Mimmie Wikström, Antonia Nilsson, Karin Jansson. Nedre raden: Finn Butendeich, Signe Sundberg, Agnes Höggren, Tuva Back, Oskar Mattsson.

Foto: Erik Bengtsson

Konfirmation i Östmarks kyrka pingstafton 2023

Övre raden: Leo Lind, Inge Olsson, Annie J Mård, Theo Persson, Johan Bonander, Hjalmar Blom, Erik Nilsson, Alva Larsson Axelsson, André Jangdin. Mellanraden: Eva Bonander, Nathalie Johansson, Nellie Barhammar, Johannes Wassenberg, Jonas Bodinger Larsson, Emma Lind, Tilda Bodén, Karl-Petter Markberg, Alvar Berg, Astrid Olsson, Axel Wallin. Nedre raden: Izabella Boåsen, John Mühlbach, Alex Olsson, Linton Nilsson, Kim Wadman, Filip Nilsson, Elin Persson, Vincent Holmqvist.

Foto: Erik Bengtsson

Konfirmation i Lekvattnets kyrka 10 juni 2023

Torild Walfridsson Dahl, Eivind Walfridsson Dahl, Jonas Bodinger Larsson, Halle Halvarsson, Leo Lind.

Foto: Lisbeth Kanth

Kantarellpaj

Denna enkla men lyxiga kantarellpaj är perfekt att bjuda gästerna på! Kantareller och Västerbottensost är en riktigt fin kombination, som här utgör fyllningen ihop med en äggstanning. Servera gärna med en krispig grönsallad.

INGREDIENSER

Pajskal:

150 g smör
3 1/2 dl vetemjöl
1/2 tsk salt
2 msk kallt vatten

Fyllning:

2 l kantareller
1 gul lök
2 msk smör
1/2 tsk salt
150 g riven Västerbottensost
Ett knippe persilja (valfritt)

Äggstanning:

3 ägg
2 dl vispgrädde
1 dl mjölk
1/2 tsk kajennpeppar
1 tsk salt

Gör så här:

Sätt ugnen på 200°C.

Pajskal: Skär smöret i bitar. Blanda det med mjölet och saltet till en smulig massa, gärna i matberedare eller för hand. Tillsätt vattnet och arbeta snabbt ihop till en deg. Tryck ut degen i en pajform, ca 28 cm i diameter. Nagga degen med en gaffel. Ställ formen i kylskåp ca 30 minuter. Förgrädda pajskalet mitt i ugnen ca 10 minuter.

Fyllning: Ansa och skär svampen i grova bitar. Låt den "svettas" i en varm stekpanna. Skala och finhacka löken. När vätskan kokat in i svampen, öka värmen och lägg i smöret. Fräs en stund och lägg sedan i löken. Stek svamp och lök i smöret tills all vätska har kokat bort. Krydda med salt. Fyll pajskalet med svampfräset och osten.

Äggstanning: Vispa ihop alla ingredienser. Häll i pajskalet.

Grädda pajen mitt i ugnen ca 40 minuter, tills den fått fin färg och äggstanningen stelnat.

Lycka till!

Receptet kommer från www.ica.se

Grattis Erik!

Fryksände pastorat
uppvaktade
Erik Kullberg på
hans 100-årsdag.

Där rosor aldrig dör

Marit Ludvigsson har
nu färdigställt en kist-
dekoration. Den finns
till utlåning för begravn-
ingar i pastoratet.
Kistdekoration, som är i
tovad ull, avbildar röda
rosor och vita liljor.

från vänster: Ann-Cristin Thornström, Marianne Näslund,
Anita Syvertsson och Torbjörn Jansson

Stort grattis!

På midsommardagen utdelades Fryksände
pastorats barn- och ungdomstipendium ut till
Sahlströmsgårdens vänners barn och ungdoms-
verksamhet, utdelare var Torbjörn Jansson
församlingsrådets ordförande.

Bibel-och förbönsskväll

Vi träffas på tisdagar kl. 18.30-20.00 i Fryksände församlingshem.

Välkommen till våra öppna samtalskvällar. Vi läser kommande söndags texter och talar om livet och tron.

STORT TACK till medlemmarna i Lions Club Torsby för gåvan till Fryksände pastorats barn- och ungdomsverksamhet

I förra numret av Siriklockan var det med ett reportage om Johan Bonanders nya bok "Om jag ändå kunde ringa dig"

Johan meddelar att boken blivit lite försenad men kommer att finnas tillgänglig senare i höst.

Välkommen till Fryksände syförening

Vi träffas måndagar udda veckor kl. 14.00-16.00 i församlingshemmet.

Kaffe & ackodering

Vi träffas tisdagar jämna veckor kl. 10.30-12.00 i Östmarks församlingshem. Välkomna!

0560-272 00
www.svenskakyrkan.se/fryksande
www.facebook.com/fryksandepastorat

Svenska kyrkan
FRYKSÄNDE PASTORAT

LEVA VIDARE

Har du förlorat en nära anhörig?

Att sörja någon kan vara mycket tungt. Genom att i en liten grupp dela sorgen med andra kan den bli något lättare att bära. Välkommen att anmäla dig till vårens Leva-vidaregrupp.

Start: Måndagen den 16 oktober

Tid: Kl. 17.00-19.00 varannan måndag

Plats: Fryksände församlingshem

Vi möts vid 6 tillfällen. Max 7 deltagare

Info: Karin Lövestam-Öberg, diakon tel. 070-671 39 61

Eva Bonander, diakon tel. 070-375 41 44

Anm: Senast 13 oktober till pastorsexp. tel. 0560-272 00
Deltagandet är kostnadsfritt.

Kanelbulle- konsert

Onsdag 4 oktober kl. 18-19
i Fryksände församlingshem

Medv: Fryksände kyrkokör
och solister under ledning av
Urban Karlsson

.....
Lotterier - Allsång
.....

Kaffe och kanelbulleförsäljning
till förmån för Världens barn
.....

Varmt välkomna!

En kväll med Jonas & Leo

Musik, samtal & poesi

Fredag 13 okt. kl. 18.00

Fryksände kyrka

Syföreningen i Vitsand

Vi samlas, trivs, fikar, pratar och
pysslar i kyrksalen på tisdagar
jämnna veckor kl. 10-12.

Nya och gamla deltagare är välkomna!

Info: Präst-Karin 070-280 71 94 eller
Berit Johansson 070-628 02 46

I vår berättelse om tio guds bud-
ord har buden blivit till frågor

Vem är det du tror på?

Ljuger du för att
vinna fördelar?

Vad vill du säga?

Är du avundsjuk?

När vilar du?

Luras du?

Är du svartsjuk?

Är du tryggt i ditt hem?

Är du en god person?

Kan du älska?

DE 10 FRÅGORNA

En familjeföreställning av Tomas Granehag

Präst: Jonas Bodinger Larsson

Fryksände kyrka
Söndag 5 november kl. 16.00

Därefter blir det spelningar i bl.a.
Arvika, Forshaga och Kristinehamn

Fri entré

Välkommen till oss!

Text: Johan Bonander Foto: Birgitta Åberg

Söndagen den 17 september 2023 hälsades Anna-Greta Olsson Berggren välkommen som ny komminister i Fryksände pastorat.

Anna-Greta kommer närmast ifrån Sunne pastorat och har före hon prästvigdes i Svenska kyrkan i juni 2020 varit verksam som pastor i Ekumeniakyrkan. För det jobbade Anna-Greta även som diakon i Missionskyrkan.

Du har en bred kyrklig förankring Anna-Greta

– Ja, jag har funnits med i den kristna kyrkan sedan mitten på sjuttiotalet, jag har varit verksam som ungdoms- och scoutledare men även varit volontär i Goa i Indien, där jag arbetade preventivt i missbruksfrågor

Vad hoppas du rollen som präst i Fryksände pastorat kommer att innebära?

– Att få arbeta med diakonala frågor, både bland ungdomar och andra åldersgrupper. Jag anser att det är viktigt att finnas både bland barn, unga, familjer och de äldre i vårt samhälle. Vi behöver lyssna och finnas till hands för varandra. Svenska kyrkan har en viktig funktion och inte minst bredden och

djupet såväl i Fryksände pastorats gudstjänst- som verksamhetsliv upplever jag som lockande. Men jag ser naturligtvis även fram emot att få arbeta med gudstjänster och förrättningar såsom dop, vigslar, begravningar och konfirmationer.

Du bor inte långt från oss

– Nej, jag bor i Stöpafors nära 45:an, på en gård där min man Gunnars släkt funnits sedan 400 år tillbaka. Där har jag bott i snart 20 år och före det bodde jag i Stockholms innerstad. Jag älskar lugnet på landet men även att vara ute och resa och se mig omkring. Jag har rest väldigt mycket i mitt liv.

Under välkomstceremonin i Fryksände kyrka den 17 september 2023 deltog utöver personal och förtroendevalda i Fryksände pastorat även Curt Engström, pastor i Ekumeniakyrkan. Fryksände pastorat och Curt Engström välkomnade Anna-Greta med förböner och välgångshälsningar.

Som kyrkoherde är jag så glad att få välkomna Anna-Greta till oss.

Höstens gudstjänster

FRYKSÄNDE

Onsd. 4 okt. kl. 08.15

MORGONMÄSSA
Anna-Greta Olsson Berggren,
Halle Halvarsson

kl. 11.00 11:a KAFFE i Missionskyrkan
Sång och allsång med Eva Bonander
och Halle Halvarsson

kl. 18.00 KANELBULLEKONSERT
i församlingshemmet. Fryksände kyrko-
kör, solister, Urban Karlsson, lotterier,
allsång. Försäljning av kaffe och bulle
till förmån Världens barn

Sönd. 8 okt. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Karin Jansson, Urban Karlsson

kl. 18.00 VÄRLDENS BARN-GALA
i Equmeniakyrkan. Medv: Soul Children,
Young Voices, Mia Stenmark, Halle
Halvarsson, Karin Jansson

Tisd. 10 okt. kl. 12.00

LUNCHMUSIK
Halle Halvarsson

kl. 12.30 SOPPLUNCH
i församlingshemmet

Fred. 13 okt. kl. 18.00
EN KVÄLL MED JONAS & LEO
Musik, samtal och poesi

Sönd. 15 okt. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Jonas Bodinger Larsson, Mia Stenmark

Sönd. 22 okt. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Anna-Greta Olsson Berggren,
Urban Karlsson

Sönd. 29 okt. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Karin Jansson, Berit Johansson

Lörd. 4 nov. kl. 17.00

MINNESGUDSTJÄNST
Jonas Bodinger Larsson, Urban Karlsson
Fryksände kyrkokör

Sönd. 5 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Jonas Bodinger Larsson, Urban Karlsson

Tisd. 7 nov. kl. 12.00

LUNCHMUSIK
Halle Halvarsson

kl. 12.30 SOPPLUNCH
i församlingshemmet

Sönd. 12 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Anna-Greta Olsson Berggren,
Anders Göranzon

Lörd. 18 nov. kl. 18.00

ORGELKONSERT med Urban Karlsson
Präst: Karin Jansson

Sönd. 19 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Karin Jansson, Urban Karlsson

Fred. 24 nov. kl. 18.00

EN STUND MED SINNESRO
Kyrkan öppen från kl. 17.00 för fika
och samvaro. Jonas Bodinger Larsson,
Karin Lövestam Öberg

Sönd. 26 nov. kl. 11.00

HÖGMÄSSA
Avskedspredikan Jonas Bodinger
Larsson, Mia Stenmark

LEKVATTNET

Sönd 15 okt. kl. 15.00

GUDSTJÄNST med små & stora
Jonas Bodinger Larsson, Mia Stenmark,
Yvonne Johansson, Himlakören
Sänds i närradion

Lörd. 4 nov. kl. 17.00

MINNESGUDSTJÄNST
Anna-Greta Olsson Berggren,
Mia Stenmark, körsång

Sönd. 12 nov. kl. 15.00

MÄSSA
Anna-Greta Olsson Berggren,
Anders Göranzon. Sänds i närradion

VITSAND

Sönd. 8 okt. kl. 15.00

MÄSSA med konfirmandjubileum
Karin Jansson, Urban Karlsson
Sänds i närradion

Sönd. 29 okt. kl. 15.00

GUDSTJÄNST
Karin Jansson, Berit Johansson
Sänds i närradion

Lörd. 4 nov. kl. 19.30

MINNESGUDSTJÄNST
Jonas Bodinger Larsson, Urban Karlsson

Sönd. 19 nov. kl. 15.00

MÄSSA
Karin Jansson, Urban Karlsson
Sänds i närradion

ÖSTMARK

Sönd. 22 okt. kl. 15.00

MÄSSA
Anna-Greta Olsson Berggren,
Urban Karlsson. Sänds i närradion

Lörd. 4 nov. kl. 19.30

MINNESGUDSTJÄNST
Anna-Greta Olsson Berggren,
Mia Stenmark, körsång

Sönd. 26 nov. kl. 15.00

MÄSSA
Avskedspredikan Jonas Bodinger
Larsson, Mia Stenmark
Sänds i närradion

Med reservation för ändringar

Askgravlund

- Askgravlunden är avsedd för ett gravskick av kollektiv karaktär utan gravrätt. Varje gravplats har plats för två urnor. Askgravlunden är iordningsställda med natursten och platsnummer. OBS! Kostnad föreligger dödsboet att ordna inskription (namn, text) av naturstenen.
- Gravsättning sker med eller utan anhörigas närvaro, beroende på vad som önskas. Askan grävs ned utan hölje eller med hölje (urna) av lättförgämligt material.
- Besökare anmodas att endast smycka med snittblommor i vas eller ljus i lykta vintertid. Ingen övrig plantering eller utsmyckning är möjlig.
- I övrigt sköts planteringar och vård av gemensamma ytor av kyrkogårdsförvaltningen. Har personalen tagit hand om något som förvarats på gravplatsen så finns det att hämta vid kyrkogårdsförvaltningens lokaler.
- *Askgravlunden är ett sista vilorum - respektera dess helgd!*

INGA GRAVLJUS I GLAS!

På förekommen anledning:

Gravljus i glas får inte användas på våra kyrkogårdar på grund av den stora risken för skärskador. **Sådana gravljus kommer att städas bort av kyrkogårdspersonalen.**

Vi avråder från att ställa gravljus/marschaller ovanpå gravstenen, då skador kan uppkomma på stenen.

*Kyrkorådet
i Fryksände
pastorat*

Döpta**FRYKSÄNDE**

6/5 Gabriel Björn
20/5 Leah Bäckman
20/5 Lykke Bäckman
20/5 Selma Andersson
21/5 Lucas Johansson
27/5 Selma Bood
3/6 Lovis Rattfeldt
3/6 Bella Buvik
3/6 Silje Lunde
4/6 Malte Einarsson
11/6 Grace Sanderson
17/6 Aron Blom
17/6 Junie Roman
22/7 Axel Vilson
26/8 Gabriel Oskarsson
16/9 Rut Boåsen

LEKVATTNET

16/9 Jakob Emtfors

ÖSTMARK

17/6 Karl-Alfred Ludvigsson-
Evnert
5/8 Charlie Sigfrids
12/8 Stella Jorander
12/8 Ella Maschel
26/8 Maximilian Falksund

Vigda**FRYKSÄNDE**

1/7 Hanna Jansson och Ulf Nygren
8/7 Astrid Karlernäs och Markus Zdolsek
8/7 Ida Nilsson och Christopher Andersson
14/7 Malin Nilsson och Stefan Stridh
15/7 Emma Barhammar och Robin Eskilsson
22/9 Supanee Sangsawang och Johan Nilsson

Avlidna**FRYKSÄNDE**

15/5 Birgit Larsson 81 år
16/5 Sven Botström 90 år
27/5 Stellan Önnarfält 90 år
31/5 Lars Gustafsson 63 år
11/6 Mats Ove Olsson 73 år
13/6 Gerd Nilsson 84 år
13/6 Karin Lindqvist 86 år
16/6 Elias Brodin 17 år
20/6 Göran Axelsson 82 år
21/6 Eje Rådström 90 år
27/6 Gerd Sundberg 91 år
28/6 Asta Nilsson 91 år
9/7 Birger Olsson 90 år
17/7 Gunhild Andersson 91 år
17/7 Margit Nilsson 93 år
20/7 Lennart Walfridsson 89 år
20/7 Gun Henriksson 85 år
23/7 Pether Edwardh 40 år
24/7 Gudrun Ljungberg 75 år
30/7 Ann Britt Forsberg 85 år
3/8 Maj-Lis Olsson 79 år
4/8 Ingrid Lind 94 år
8/8 Kent Bergqvist 79 år
12/8 Sverre Alvarsson 78 år
19/8 Greta Olsson 88 år
23/8 Gunilla Kjellqvist 69 år
28/8 Stig Åke Jönsson 80 år
24/8 Margareta Persson 74 år
30/8 Karin Lindh 85 år
5/9 Gunnar Lövenvik 84 år
7/9 Vivi-Ann 'Bibbi' Lundmark 87 år
7/9 Börje Olsson 78 år

LEKVATTNET

23/6 Ann Nordkvist Karlsson 82 år
30/6 Torbjörn West 75 år
21/7 Svein Simonsen 84 år

VITSAND

22/5 Karin Back 91 år
23/6 Mary Lilleng 69 år

ÖSTMARK

13/5 Margit Berg 93 år
16/5 Martina Markberg 52 år
21/6 Kari Jonsson 75 år
29/6 Erling Nilsson 77 år
25/7 Lennart Wiker 86 år

PASTORSEXPEDITION

0560-272 00

Besöksadress: Kyrkogatan 26
Postadress: Box 52, 685 22 Torsby
E-post: fryksande.pastorat@svenskakyrkan.se
Hemsida: www.svenskakyrkan.se/fryksande
Öppet: mån-tis 10-12, ons-tors 10-12, 13-15

KYRKOHERDE

Johan Bonander 272 01
Tjänstebostad, Östmarks prästgård 200 13

KOMMINISTRAR

Jonas Bodinger Larsson 272 17
Karin Jansson 272 02, 070-280 71 94
Anna-Greta Olsson Berggren 272 22

DIAKONER

Eva Bonander 272 09
Karin Lövestam-Öberg 272 08
Inger Hjalmarsson 272 06

PEDAGOGER

Hans Öberg, församlingspedagog 272 18
Leonard Lind, assistent 272 20

MUSIKER

Urban Karlsson 272 10
Mia Stenmark 272 11
Anders Halle Halvarsson 272 12

INFORMATÖR

Birgitta Åberg 272 04

KYRKOFÖRVALTNING

Elisabeth Johnsson, kyrkokamrer 272 14
Marie Nilsson, kyrkokamrersassistent 272 03

KYRKOGÅRDSFÖRVALTNING

Lars Wikström, kyrkogårdschef 272 07
Lars Olsson, vice kyrkogårdschef 272 25
Fryksände, Lars Wikström 272 07
Lekvattnet, Lars Olsson 272 25
Vitsand, Roland Nilsson 272 23
Östmark, Stig Norman 272 24

KYRKVAKTMÄSTARE

Lisbeth Kanth 272 13
Jörgen Klockars 272 19

FRYKSÄNDE FÖRSAMLINGHEM

Anna-Lena Yderstig, kyrkoskrivare 272 28
Anna-Karin Jönsson, församlingsvärdinna 272 15
Annamaj Carlsson, lokalvärdare 272 26
Marita Bergström, administration 272 27

BLOMSTERFONDER

Fryksände, pastorsexpeditionen 272 00
eller via hemsidan www.svenskakyrkan.se/fryksande
Lekvattnet, Anders Nilsson 500 28, 070-670 97 20
Vitsand, Fryksände, pastorsexpeditionen 272 00
Östmark, Maj-Lis Haglund 210 09

KYRKORÅDETS ORDFÖRANDE

Fryksände pastorat, Roger Ericsson 070-693 62 68

FÖRSAMLINGSRÅDETS ORDFÖRANDE

Fryksände, Torbjörn Jansson 070-561 97 76
Lekvattnet, Inga-Britt Keck Karlsson 520 50
Vitsand, Thore Jonsson 070-511 84 38
Östmark, Ingela Högfeldt 070-520 38 87